

Beretning fra Stiftamtmanden paa Island til Indenrigsministeriet, hvori der gjordes opmærksom paa, at der fandt en Gjøring Sted i Gemytterne, og at det vilde være hensigtsmæssigt, at der opsendtes Tropper og et Krigsskib til Island. Jeg skal hertil sige den Bemærkning, at jeg ikke tager Hensyn til, om det var hensigtsmæssigt eller ikke, at en saadan Troppesending fandt Sted; dette Spørgsmaal skal jeg ikke reise; jeg kan for mit Vedkommende gjerne erkjende, at det under de daværende Forhold kunde være hensigtsmæssigt, at en saadan Udgift fandt Sted; men Grunden, hvorfor jeg har stillet mit Ændringsforslag, ligger i den constitutionelle Side af Sagen, som jeg troer ikke tillader, at Landstinget billiger Udgiften, saaledes som Forholdet er. Efterat nemlig Indenrigsministeren havde erholdt den omtalte Communication fra Stiftamtmanden paa Island, bragte han Sagen for i Statsraadet. Hvad jeg her anfører er efter officielle Meddelelser fra Ministeriet, som findes trykt i Ministeriets Besvarelse til Statsrevisorernes Antegninger; — men det blev ingen Beslutning taget derom. Derpaa tog Indenrigsministeren af sig selv den Bestemmelse, at Opsendelsen af Tropper skulde finde Sted. Indenrigsministeren tog altsaa denne Bestemmelse uden at indhente Kronens Samtykke: Det er et Indgreb i Kronens Rettigheder, som herved er skeet. Dernæst har Indenrigsministeren taget Beslutning om, at Udgiften skulde finde Sted. Indenrigsministeren var ikke berettiget til at tage Beslutning om, at en Udgift skulde afholdes, uden at forelægge Sagen for Hans Majestæt. Det er altsaa det andet Indgreb, der er skeet i Kronens Rettigheder, at denne Udgift er bleven afholdt uden Hans Majestæts Sanctio. Det hedder dernæst, at der under 13de August 1852 fandt en allerhøieste Resolution, hvorved det blev bestemt, at de Udgifter, som vare foranledigede ved Opsendelsen af disse Tropper, skulde søges dækkede ved en Tillægsbevilling for Finantsaaret 1852—53, som skulde forelægges gennem Finantsministeren. Jeg maa

derved bemærke, at denne kongelige Resolution er erhvervet af Krigsministeren og ikke af Indenrigsministeren. Det er aldeles ikke oplyst, hvorledes dette kan være tilgaaet, at det er Krigsministeren, der har erhvervet en kongelig Resolution paa en Udgift, som Indenrigsministeren har givet Ordre til. Den kongelige Resolution gif altsaa ud paa, at Udgiften skulde dækkes ved at optages paa en Tillægsbevilling. Denne Tillægsbevilling er aldrig fremlagt, og det er heller ikke oplyst, at Hans Majestæts Samtykke er indhentet til, at denne Tillægsbevillingslov ikke skulde fremlægges. Dette er altsaa en Overtrædelse af Hans Majestæts Befaling fra Indenrigsministerens Side, uden at det er oplyst, af hvilken Grund dette er skeet, eller om Sagen er bleven refereret for Hs. Majestæt, og vi have saaledes her det tredje Indgreb i Kronens Prærogativer. Da Sagen forholder sig saaledes, troer jeg ikke, at Landstinget kan blive staaende ved en Erklæring, hvorved en Dadel udtales over, at Pengene ere udgivne; thi det egentlige Spørgsmaal er ikke, om Pengene burde udgives eller ikke, men Spørgsmaalet er, om denne aldeles uconstitutionelle Fremgangsmaade af Ministeriet er af den Beskaffenhed, at Landstinget kan derom yttre: „Den kan passes, men vi finde rigtignok, at den er dadelværdig.“ Jeg troer ikke, at det gaaer an, at Landstinget, naar der for det er konstateret et Indgreb i Kronens Rettigheder, bliver staaende ved at udtale en Dadel over en saadan Fremgangsmaade. Jeg kan derfor ikke tiltræde den Anskuelse, som er fremsat af Mindretallet i Statsrevisionen, at det er en formel Feil, der har fundet Sted. Nei, det er saa langt fra at være en formel Feil, at det tværtimod er en reel Feil af den højeste Betydning. Jeg kan derfor ikke være enig med det ærede Udvalg i, at det skulde være tilstedeligt for Landstinget at gaae ind paa det Forslag, som er stillet af Udvalget; men jeg skal tillade mig at tilraade, at Beslutningen affattes paa den Maade, som er foreslaaet af Statsrevisionens Majoritet.